

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

Decima octava causa. Fratribus abbatem bis nona dat instituendum. Duæ
quæstiones decimæ octavæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

quæ ecclesiarum facultatibus nunquam computata fuerunt. Si vero si Abbas vel Episcopus aliquam habuerit, quæ in ecclesiasticis facultatibus nondum sunt adnumerata, exemplo beati Iohannis de hereditate oblata verè ecclesia redeat. & sequitur a ergo alia exemplum, quæ eadem quæ oblata sunt, laudabiliter reddenda sunt.

C. XIII. ¶ Non debet ecclesia suscipere, quæ suo exheredato sibi offeruntur.

Sic enim Augustinus b in sermone 2. de vana clericali.

Quicumque vult exheredato filio heredem facere, ecclesiam, quæ alterum, qui suscipiat, non Augustinum: imò, Deo propitio, nullum inveniet. d Quam laudabile factum sancti & venerandi Episcopi Aurelii Cathageniensis: quomodo implevit os omnium, qui sciunt, laudibus Dei? Quidam enim cum filios non haberet neque speraret, res suas omnes (retento sibi usufructu) donavit ecclesie. Nati sunt ei filii postea: & reddidit Episcopus nec enim opinanti illi, quæ donaverat. Im potestate habebat Episcopus non reddere, sed iure fori, non iure poli.

Ecc quæ aliquando oblata iure & laudabiliter redduntur. Verantamen non hoc exemplo recedenti sua reddenda monstrantur. Aliud est enim in professione sua vite persistere, aliud à proposito suo devota discedere. Si sanctus Aurelius degenit in laicali habitum oblata reddidit, non potest oblatorem filios accipere, non ideo in episcopatum eandem sua reddenda sunt, quibus vitium necessarium subhibetur, ut eandem reddere ad ordinem, à quo recesserunt, sed factum est & postea iterum jubentur necessaria subministrare, sicut ad Apostolum & nonnullum tempus redimere, ut expeditius vitium vitium: sicut ecclesia sanctitatem patitur, ne discedens in detrimen præcipitur, ne in perniciem monachorum, aut in eandem monasterii occasione furum exardefcat, laudabiliter sibi sua non devotè reddunt, sed asseri stantur, quam ab illo ipsa restantur.

CAUSA XVIII.

Valens Abbas consecratus in Episcopatum, prius monasterio multa contulit, postea in Episcopatu plurimam acquisit: cui dum fratres successorem quærerent, Episcopus loci fratres electi voluit suscipere, ut per ipsum Abbas in monasterio ordinaretur: fratres resistunt.

- 1. Quæritur prius, an monasterium possit petere, quæ ab Episcopo quæ sita sunt, an episcopatu ecclesia possit sibi vindicare, quæ monasterio fuerunt tradita & c.
2. Secundo, an per Episcopum Abbas sit eligendus & ordinandus, an tanquam modo à proprio fratribus sit instituendus.

QVÆSTIO I.

Prima quæstio terminatur in concilio apud Altheum, in quo sic statutum legitur.
Bartholomæo lib. 1. cap. 230. citat concilium apud Altheum.
Regio Conrado Rege: item, lvo part. 5. c. 243. sed exprimit, Altheum.
Regio Conradi piissimi & Christianissimi Regis quinto congregata est sancta generalis synodus apud Altheum (Al. Altheim) in pago Rhetie, præsentem videlicet domini Iohannis Papæ Apocrifario, sanctæ Officiensis ecclesie Petro venerabili Episcopo.

a aliter sequitur. b Es firm. 2. al. 23. ad fratres in eremo, & in concil. Augustin. cap. 112. c lvo p. 3. cap. 177. d aliter in concil. e aliter ead. f i. Cor. 7. g al. contra Altheum.

C. I. ¶ Quæ de monacho Episcopus ordinatur, quod ante consecrationem habuit, monasterio, quod vero post consecrationem acquisivisset, proprie ecclesie relinquitur.

Statutum est, & rationabiliter secundum sanctos Patres à synodo confirmatum, ut monachus, quem canonica ecclesia à iugo regule monachice professionis absolvit, & sacra ordinatio de monacho Episcopum facit, vel legitimus hæres paternam filii hereditatem postea iure vindicandi potestatem habeat: sed quicquid acquisierat, vel habere visus fuerat, monasterio relinquitur, & Abbatibus suis, qui fuerat secundum regulam sancti Benedicti, arbitrio. Postquam enim Episcopus ordinatur, ad altare, ad quod sanctificatur, & titulatur & c. secundum sacros canones, quod acquirere poterit, restituit.

QVÆSTIO II.

Secundam vero quæstionem terminat auctoritas Toletani concilii 4. c. 30. dicitur.

C. I. ¶ Abbatem & alia officia per Episcopos debent institui.

Hoc tantum sibi in monasterio vindicent sacerdotum, quod præcipiunt canones, id est, monachos ad conversationem sanctam præmonere, Abbates, aliaque officia instituire, atque extra regulam facta corrigere. Quod si aliquid in monachis canonibus interdictum præsumpserint, aut usurpare quidpiam de monasterii rebus tentaverint, non debeat ab illis sententia excommunicationis.

2. ps. Excerpta Gregorius scribit Casario Arimense Episcopo.

C. II. ¶ Congregatio monasterii, non Episcopus, aut aliquis extraneorum, Abbatem instituat.

Abbas in monasterio non per Episcopum, aut per aliquem extraneorum ordinetur: neque ab Episcopo Missa sibi celebretur, ut nullæ ecclesie subiciatur.

Huius capituli eadem est sententia ac sequenti, in quo sunt ipsa B. Gregorii verba. Ita, hæc videtur summa quædam sententia: & propterea in aliquot vetustis exemplaribus non sunt distincta.

C. III. ¶ De eodem.

Idem eodem Casario Episcopo, lib. 4. epist. 43. seu cap. 57.

Abbatem cuilibet & monasterio non alium, sed quem dignum moribus atque actibus monachice disciplinae communi consensu congregatio tota poposcit, ordinari volumus. Missas autem publicas per Episcopum vel clericos in e monasterio fieri omnimodo prohibemus.

¶ Vel clericos] Verba hæc non leguntur apud B. Gregorium: omnino, nonnulla videntur consilio immutata à collectore.

C. IV. ¶ Ille debet Abbas institui, quem sua congregatio, & possessionis dominus ordinare poposcit.

Item Pelagius Papa Mellano Subdiacono

Abbatem si in monasterio illum volumus ordinari quem sibi de sua congregatione & monachorum electio, & possessionis dominus, & (quod magis observandum est) ordo vite, ac meritum poposcit ordinari.

a Bartholomæo l. 1. c. 231. lvo p. 1. c. 243. b al. instituitur. c aliter eadem. d orig. d al. volumus te ordinare. e orig. e aliter illic. f orig. f. Anst. 7. c. 174. Polyc. l. 3. tit. 11. & l. 4. tit. 33. Pann. l. 3. c. 168. lvo p. 7. c. 24.

C. V. § De libertate monachorum.

Item Gregorius omnibus Episcopis. a. Quid sit necessarium monachorum quieti prospicere, &c. & infra. Interdicitur igitur in nomine Domini Iesu Christi, & auctoritate beati Petri Principis Apostolorum prohibemus (cujus vice huic ecclesia Romana praesidemus) ut nullus Episcoporum aut secularium ultra presumat de rebus, vel de chartis 2 monasteriorum, vel de cellulis, vel de villis, quae ad ea pertinent, quocumque modo, vel qualibet occasione b minuire, vel dolos, vel immisiones, aut violentias aliquas facere. & infra. Defuncto vero Abbate cuiusquam congregationis, non extraneus eligatur d, nisi de eadem congregatione, quem sibi propria voluntate concors fratrum societas elegerit, & qui electus fuerit, sine dolo, vel venalitate aliqua ordinetur. Quid si aptam inter se personam invenire nequeverint, seclerter sibi de aliis monasteriis similiter eligant ordinandum. & infra. Pariter autem custodiendum est, ut invito Abbate ad ordinandum e alia monasteria, aut ad ordines sacros, vel clericatus officium tolli exinde monachi non debeant. & infra. Nullus 3 monachus f sine testimonio & g confessione Abbatis sui in ecclesia aliquem locum teneat, vel ad aliquem promoveatur honorem. Hanc ergo scripturam nostrorum paginam omni in futuro tempore ab omnibus Episcopis firmam b statuimus illibataque servari, ut & suae 4 ecclesiae juvante Domino, tantummodo sint iure contenti, monasteria ecclesiasticis conditionibus, seu angustiis i, vel quibuslibet obsequiis secularibus nullo modo subjaceant. Nullis canonicis iuribus 5 deserviant: sed remotis vexationibus, ac evictis gravaminibus, divinum opus cum summa animi devotione perficiant.

Capitulum hoc habetur in decreto concilii Lateranensis edito a R. Gregorio, pro quiete, ac libertate monachorum: quod extat secundo nono concilio, inter decreta Gregorii primi: ejusmodi magnum partem ipsorum refert lib. 7. reg. indult. prima, epist. 18. Marignano Episcopo haec tenent.

- 1 ¶ Aut secularium] Absint ab aliquibus conciliorum editionibus & Grat. manuscriptis exemplaribus.
2 ¶ Chartis] In concilio legitur, curtis. sed in epistola, & apud Ivonem, chartis.
3 ¶ Nullus monachus] Hinc asq. ad finem non habentur in epistola, sed in concilio.
4 ¶ Ut & suae ecclesiae] In concilio legitur, Et sanctae ecclesiae, juvante Domino, suo termino, sive iure contenta, &c. In epistola vero 43. lib. 4. (ubi idem scribit Cassiodorus Ariminensis Episcopo) hoc modo. Ut & tua ecclesia, juvante Domino, suo tantummodo sit iure contenta, & monasterium illud &c.
5 ¶ Iuribus] In concilio est, curis: in epistola, canonicave jurisdictionis.

C. VI. § Missas publicas in canobis Episcopo non celebrari, ne aliquid eis gravamen inferant.

Idem Cassiodorus Episcopo Ariminensi.

Lymnoso & Abbate referente plurimis in monasteriis multa a praesulibus praesidia atque gravamina monachos petulisse cognovimus. Oportet ergo ut tuus i fraternitatis provilio de futura quiete eorum.

a In conc. Laer. sub Greg. 1. reg. 17. indult. 1. ep. 18. Marignano Episcopo. Poly. l. 3. tit. 15. Anst. l. 5. c. 58. lvo p. 7. c. 11. b al. exquisitione. Pan. l. 3. c. 11. Poly. l. 4. tit. 33. c al. exquisitione. d absq. ab orig. e al. ordinanda. f al. monachorum. g al. vel consensu. Supra. 17. q. 4. l. 4. r. 4. ep. 43. h al. & quibuscumq. aliis firmam. i al. angustis, aut etiam procuracionibus, vel quibuslibet subsidiis, obsequiis. k In eodem conc. lvo p. 7. c. 12. l al. nostra. m conc. ibidem referunt & l. 4. ep. 43.

salubri disponat ordinatione; quatenus concenterent illis, in Dei servitio, gratia ipsius suffragante, motus illi ra perleverent. Missas quoque publicas in canobis fieri omnimodo prohibemus: ne in fervorem excessibus, & in eorum receptaculis ulla populari contentione praebatur occasio. [Vel mulierum illis: & tantus,] quia non expedit animabus eorum. Nec alibi cathedram collocare Episcopus 2, vel quamlibet testatam exercere imperandi, nec aliquam ordinationem quamvis levissimam, faciendam; nisi ab Abbate loci rogatus: quatenus monachi semper maneat in altum suorum potestate: ut e remotis vexationibus, cunctis gravaminibus, divinum opus cum summa devotione animi perficiant.

Libro quarto regest. est epist. 41. Luminoso Abbate, & Cassiodoro Ariminensi Episcopo scripta, in qua legitur quod caput perinet. Propria tamen verba usq. ad v. 1. habentur in epistola illi, sed in concilio, de quo in praesenti capite dictum est, exceptis primis verbis, Luminoso Abbate referente. & ex ea monalla sunt emendata & addita. 1 ¶ Episcopus] In concilio sequitur, seu quatenus alia dignitate praeditus, aut potestate, vel qualitate potestatem imperandi, &c.

C. VII. § Baptisterium in monasteriis permittitur fieri. Item Gregorius d Papa lib. 2. indult. 11. epist. 18. Secundo Episcopo.

Ridem e percepimus, ut de monasterio S. Martini quod est super Mafcalas, baptisterium propositum monachorum molestias f debuisse auferri, atque in talo loco, quo fontes sunt, altare fundari: cuius pro haedus est protrata. Admonemus igitur fraternitatem tuam, ut nullam jam moram post sollicitudines litteras nostras inferre debeas, sed repleto locorum fontium, altare ad sacra celebranda immensa ne dilata aliqua fundetur: quatenus & praesentis monachis opus Dei securus liceat celebrare, & ad diligentia vestra contra fraternitatem tuam non excutitur.

C. VIII. § Cum permissione Episcopi Abbatem suum de secessu possit. Item ex concilio Moguntino.

II. Abbas g pro humilitione, & cum permissione Episcopi, locum suum potest relinquere: quatenus ligant sibi fratres Abbatem de ipsis, non autem de canonicis.

Es. Ece in Tolitano concilio dicitur, quod Abbatem, & alia officia instituitur debeat. Beatus Gregorius Pelagius prohibent, dicentes, Abbatem a fratribus suis non eligendum & ordinandum. Quomodo ergo haec tanta concordiam revocatur? Sed servandum est, quod dicitur esse indomita cervicis, & essentia superbia: quia cum ad religionem cogere voluerint, in eorum desultum consensu alium moribus suis convenientem sibi praesere volunt: ut erant illi, qui in necem beati Benedicti conspirebant, huiusmodi constitutum est, ut Abbatem, & alia officia per eorum arbitrium instituantur.

C. IX. § Non licet monachi Abbatem pro suo arbitrio expellere, aut ab eisdem amovere. Unde Pelagius Papa scribit Opulenti i de seniore, dicens.

Nullam e potestatem de cetero, nullam

a ab eo in canobis. m conc. 1. ad Episcopo. b non. c Ibid. inferius, sup. c. 5. d Antea legitur, Cassiodorus. l. 4. tit. 34. Anst. lib. 1. c. 41. lvo p. 6. 61. f al. g Bar. l. 1. c. 16. lvo p. 7. c. 104. h al. Episcopi. i de seniore. k Anst. l. 7. c. 13.

uque ad vestibulum habeant accendi familiaritate permissam. Sed neque Abbatem a, vel eum qui præficiunt, extra eam que præf. loqui virginibus Christi aliis, quod ad institutionem earum pertinet, licebit, neque cum ea sola, que præf., frequenter eos loqui oportet; sed sub testimonio duarum vel trium fororum: ita ut rata sit accessio, & brevis omnino locutio.

¶ Institutionem ¶ Sic legitur in vetustis Gratiani codicibus, & in antiquioribus consuetudinibus, & duobus codicibus Vaticanis: in recentioribus autem Coloniensibus, quod ad institutionem motum non pertinet.

¶ pars. Tribuuntur etiam sanctimonialia propria receptacula habere.

C. XXVI. ¶ Sanctimonialibus receptacula seu domicilia privata habere non licet.

Unde Innocentius secundus in concilio Romæ habito, c. 26. & 27.

¶ Penitentiam & detestabilem consuetudinem quarundam mulierum (quæ licet neque secundum regulam beati Benedicti, neque Basilii, aut Augustini vivant, sanctimonialia tamen vulgo censeri desiderant) abolere decernimus. Cum enim iuxta regulam de regentes in cenobis, tam in ecclesia, quam in refectorio, atque dormitorio communiter esse debeant, propria sibi edificent receptacula, & privata domicilia: in quibus sub hospitalitatis velamine passim hospites, & minus religiosos, contra sacrosanctos, & bonos mores suscipere nullatenus erubescant. Quia b ergo omnis, qui male agit, odium lucem, ac per hoc ipse abscondit in iustorum tabernaculo: opinatur posse latere oculos iudicis cunctis certentis, hoc tam inhonestum, detestandumque flagitium, ne ulterius fiat omnimodis prohibemus, & sub pena anathematis interdicimus. ¶ Simili modo prohibemus, ne sanctimonialia simul cum canonicis vel monachis in ecclesia in uno choro conveniant ad psallendum.

¶ Regulam ¶ In vulgatis sequatur, S. Benedicti: eum tamen passim superius abbatem etiam regularum sit solita mentio. Quæ in illis sunt ipsa voce auctoritate veterum codicum, & ipsius concilii, ex quo etiam alia nomina sunt emendata.

¶ pars. Item sunt alii, quos Episcopi prægravantes, salutem ipsarum animarum negligunt: quibuslibet d occasio bono monasteriorum digne dicitur capere. Tales enim quadam clerici Ravennatis ecclesie, qui simul ad religionem monasterii cupiebant præfati, non transiunt ad monasticum habitum, neque renuntiantes ecclesiastica ministeria.

C. XXVI. ¶ Monasteria clericorum aut laicorum habitacula fieri non debent.

De quibus Gregorius scribit Joanni Ravennati Episcopo, lib. 4. epist. 1.

¶ Pervenit et ad me, quod in ecclesia fraternitatis tue aliqua loca dudum monasteriis consecrata, nunc habitacula aut clericorum, aut etiam laicorum facta sunt: dumque hi, qui sunt in ecclesiis, fingunt se religiose vivere, monasteriis præponi appetunt; & per eorum vitam monasteria destruantur. Nemo enim potest ecclesiasticis officis, &c. & infra. ¶ Proinde fraternitas tua hoc, quolibet in loco factum sit, emendare festinet: quia eoque modo pariter, ut facta loca per clericorum ambula destruantur.

C. XXVII. ¶ Qui in sacro ordine sunt constituti, in monasterio nullam habeant potestatem.

Item Marini Episcopo Ravennati, lib. 6. epist. 44. f. 204.

a al. Abbat, velis. b Ioan. c In concil. c. 22. d alit. quibuslibet ser. e Anst. l. 1. c. 64. Ivo p. 2. c. 11. Poly. l. 3. tit. 25. f. 9. q. 1. n. 10.

¶ Vdum a ad nos multorum relatione pervenerat, monasteria in Ravenna partibus constituta, omnino clericorum veterum domino prægravari: ita ut in proprietate possideant. Quibus non modicum dolentes, decessori vestro epistolas misimus, ut hoc per omnia emendare debuisset. Sed quoniam vitæ est termino citius occupatus, ne hoc onus monasteriis remaneret, fraternitati vestre hoc onus monasteriis remaneret, fraternitati vestre hæc eadem nos scripsisse recollimus. Et quia, ut comperimus, in huius rei hæcenus correctio cessatum est, hæc ad vos iterum prævidimus scripta dirigere. Hortamur ergo, ut omni mora, omni-que excusatione submotâ, ita monasteria ipsa ab inceptis in eis clericis, vel ii qui sunt in sacro ordine constituti, ob aliud (nisi hortandi i tantummodo causa) accedendi habeant licentiam; aut si forte ad peragenda sacra Missarum fuerit invitati mysteria. Sed ne pro cuiuslibet monachi aut Abbatis promotione, &c. & infra. b ¶ Nec illic ulterius habeat potestatem aliquam, ne monasteria huius occasionis velamine ea que prohibemus a sustinere onera compellantur. Hac itaque omnia vigilanti cura emendati jam secundo commonita sanctitas vestra non differat; ne si post hæc negligentes vos esse (quod non credimus) senserimus, aliter monasteriorum quieti prospicere compellamur. Nam notum vobis sit, quia tanta necessitati servorum Dei congregationem amplius subiacere non patimur.

¶ Hortandi ¶ In originali impresso & manuscripto legitur, orandi. Sed ubi glossam & quia in sequenti capite est vox, exhortandi, non est mutatum. Alia vero sunt emendata.

¶ Prohibemus ¶ In vulgatis sequatur, simul cum canonicis & monachis in ecclesia, que fabulata sunt auctoritate originali, & duorum Gratiani exemplarum.

C. XXVIII. ¶ Causa visitandi & exhortandi monasterium Episcopus adire potest.

Idem eadem, lib. 7. indict. 1. epist. 11.

¶ Visitandi ¶ exhortandi; gratia ad monasterium, quoties placuerit, ab Antistite civitatis accedatur: sed sic charitatis officium illic Episcopus implet, ut gravamen aliquod monasterium non incurrat.

C. XXIX. ¶ Frequenter Episcopi monasteria visitent, & qua corrigenda sunt corrigant.

Item ex concilio Aurelianensi.

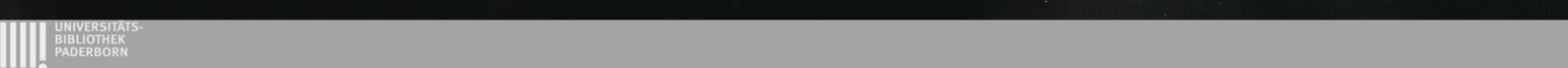
¶ Non a semel, sed sæpius in anno Episcopi visitent monasteria monachorum: & si aliquid corrigendum fuerit, corrigatur.

¶ Hoc caput apud Burchardum & Ivonem est insertum capiti, Abbates, supra, ead. ut ibi notatum est: simile quiddam habetur in Panormia ex concilio Rothomagensi, lib. 3. cap. 125.

¶ pars. Pro salubri, qui animarum curam non habentes, bona tamen monasteriorum in suis usus convertere cupiebant, statutum est, ut monasteria cum suis rebus penitus suis libera a potestate & dominio Episcoporum. Quod autem nulli canonici iuribus monasteria dicuntur esse subiecta, non ita intelligendum est, quin ipsi Episcopi aliquid nomine vulgari, vel in die dedicationis, vel in natali & sanctiorum, quorum nomine ipsorum monasterium dedicatum est, debeat offerri.

C. XXX. ¶ Non debet Episcopus aliquid a monasterio exigere, præter conditiones qua dedicationis tempore constitutæ sunt.

a Polycarp. lib. 1. Anst. l. 1. cap. 67. b Sup. 16. quæst. 1. n. 10. c Ivo part. 7. cap. 14. d Burch. lib. 8. cap. 62. Ivo part. 7. cap. 87. e al. natalium.

Unde Pelagius i Papa ait.

Eleutherius a frater & Coepiscopus noster queritur, quod mater eius in casa, quae castellum dicitur, oratorium construxerit, ac dedicaverit, & in eodem loco monachos constituerit, ex quibus unus est Presbyter. Hoc autem tempore dedicationis inter Episcopum Cardellum (cujus ipsa diocesis est) matrem suam affert conuenisse, ut quidquid dedicationis, vel natalis martyrum die, quorum in eodem monasterio reliquiae sunt, per fidelium oblationes intraverit, medietatem quidem habeat ipsum monasterium, medietas autem Episcopo offeratur. Contra quam conventionem Marium Presbyterum (sive sciente, sive nesciente Episcopo) monachis ipsi, vel Presbytero, qui ex eis est, vim dicitur intulisse, & frequenter molestias generare, ita ut memoratum Presbyterum prope exciderit, & Missas eum facere nullo modo permittat; dicens, ut quasi pensionis nomine aliquid statueri debeat. Hec igitur omnia diligenter te examinare jubemus, & si apud te evidenti ratione b consistat, quia tempore, quo dedicatum est ipsum monasterium, conditiones superius posita conuenienter, seruari eas ex nostra autoritate precipimus, nec aliud amplius exinde ab aliquo exigatur e. Si vero nil tale confiterit d, mediante quid Episcopo ipsi nomine eulogia offerri debeat, inter ipsos monachos & Presbyterum volumus definiti: salvo tamen eo, ut Presbyter Gaudentius, qui etiam monachus est, Missas in monasterio suo, sicut conuevit, facere a nullo ulterius debeat prohiberi.

¶ Pelagius] Antea legebatur, Gelasius. Mutatum est ex Polycarpo, & quia supra dist. 91. c. Eleutherius. alia pars huiusmodi epistola citatur ex Pelagio: & Anselmus, qui hoc & illud canonice conuenit affert, Pelagio tribuit.

C. XXXI. ¶ Consiueti seruitus Episcopum monasteria exhibeant.

Item Urbanus secundus.

Seruitium, quod monasteria, aut eorum ecclesiae a tempore Gregorii septimi usque ad hoc tempus fecerunt, & nos concedimus.

Canonice ergo iura, quibus monasteria subiecta non sunt, spondant exaltem inuoluntate. Non e enim cogendus est Abbas (sicut in nonnullis Titonicis statutis) ad spondendum, nisi aliqua rationabilis causa existat. Sunt etiam quaedam seruitutis officia, ut arguuntur operam, crebra receptiones, annua exactiones, modulationes precantibus, a quibus omnibus monasteria libera sunt.

CAUSA XIX.

¶ De clericis ad monasterium transire uolentibus: uterque licentiam ab Episcopo suo petat: unus relicta ecclesia propria eo invito, alter dimissa regulari canonica f canobis se conuulit.

- 1. Modo queritur, si Episcopus debeat permittere, ut relicta propria ecclesia clericus monasterium ingrediatur.
2. Secundo queritur, si Episcopus licentiam dare noluert, an eo invito monasterium possit adire.
3. Tertio, si contigerit ipsos regulares canonicos fuisse, utrum concedendus esset eis monasterii ingressus.

QVÆSTIO I.

¶ Quod Episcopus licentiam clericis aduadum monasterium dare debeat, in Toletano 4. concilio precipitur, in quo c. 49. sic statutum legitur.

a Anf. l. 7. c. 49. Polyc. l. 4. tit. 27. b al. ueritate. c alit. ueritate exigere. d al. conuenit. e dist. 11. Episcopus non debet. f al. canonice.

C. I. ¶ Non debet negari ingressus clericis qui monachorum propositum appetunt.

Clerici a, qui monachorum propositum appetunt (quia meliorem vitam sequi cupiunt) libere ad Episcopos in monasteria largiri oportet ingressus, nec interdicti propositum eorum, qui ad contemptum desiderium transire nituntur. ¶ Nec interdicti] Hec usq. ad finem ad alios a monachis, sunt tamen in concilio.

QVÆSTIO II.

¶ Quod uero Episcopo clericum eius a nullo esse suscipiendum, Leo Episcopus b testatur, scribens Anastasio c. Theodosio Episcopo, epist. 12. al. 24. c. 9.

C. I. ¶ Inuito Episcopo eua clericum non suscipiat.

Alienum d clericum, inuito Episcopo ipsius, non suscipiat.

Sed subaudiendum est, nisi ad propositum meliorem vitam uoluerit. Tunc enim liberum est illi, etiam Episcopo uolente monasterium ingredi.

C. II. ¶ Qui monachorum propositum appetit, etiam inuito Episcopo suscipiendus est.

Unde Urbanus Papa II. in capitulo sancti Basilii c.

¶ Vt f sunt, inquit, leges, una publica; altera particularis. Publica lex est, quae a sanctis Patribus communiter firmata; ut est lex canonum, quae quidem pertransgressiones g est tradita. Verbi gratia: Deum est in canobus, clericum non debet e de suo Episcopo ad alium transire sine commendatitio interdicti: quod propter criminosis constitutum est, quod delictis infames ab aliquo Episcopo suscipiantur. Solebant enim officia sua, cum non poterant Episcopatu, in alieno celebrare; quod iure perempto scriptis deestatum est. ¶ Lex b uero privata, quae in infinitum Sancti Spiritus in corde describitur, & a quibusdam dicit Apostolus, i. [Qui habent legem scriptam in cordibus suis.] & alibi: k. [Cognationem non habent, si naturaliter ea, quae legem dicitur, in se habent.] Si quis horum in ecclesia dicitur Episcopo populum l retinet, & sacraliter utitur, in Spiritu Sancto in aliquo monasterio, vel in alio non m saluare se uoluerit, quia lege privata nulla ratio exigit, ut a lege publica constitutum Dei lex est, & qui Spiritui Dei aguntur, lege dei & quis est, qui Spiritui Sancto possit aliqua dicitur. Quisquis igitur hoc Spiritu ducitur, etiam Episcopus contradicente, erit liber nostra auctoritate. huiusmodi lex non est posita: sed ubi o Spiritus Dei ab illis, si Spiritui Dei ducimur, non estis sub lege.

QVÆSTIO III.

¶ Annices autem regulares ad monasterium ingrediuntur, quibuslibet prescribitur.

C. I. ¶ Regulares canonici, monachis fieri non debent.

Unde in concilio Eduensi congregato sub Gregorio VII. legitur.

¶ Nullus Abbas vel monachus canonicos regulares proposito professionis canonice reuocari, & a monasticum habitum trahendo suscipere audeat, nisi

a Polyc. l. 3. tit. 11. & l. 4. tit. 34. Barthe. l. 2. c. 1. b In concilio Aquisgranen. cap. 18. c Antea legebatur, Narbon. d Anf. l. 6. c. 18. Barthe. l. 1. c. 1. e Anf. l. 1. c. 1. f Polyc. l. 2. tit. 9. Gal. 3. g al. in concilio. h Polycarp. m al. canonice. i Rom. 7. 4. j Tit. 1. c. 1. k 1. 1. 3. Galat. 5.